

VISIE VAN DE ELDR VOOR EUROPA

AMSTERDAM

14 november 2003

INLEIDING

WAARVOOR STAAT DE ELDR?

De Europese Liberale en Democratische Partij (ELDR) gelooft in een Europa dat op de liberale basisbeginselen vrijheid, democratie, rechtstaat, mensenrechten, verdraagzaamheid en solidariteit is gebaseerd.

Wij geloven in een eerlijke, vrije en open maatschappij, die de bekwaamheid van elke burger om aan de maatschappij volledig deel te nemen benut en hem de kans geeft zijn mogelijkheden vrij van armoede, onwetendheid en discriminatie te ontplooiën.

Om deze doelstellingen te bereiken, streven we naar de voltooiing van de interne markt als een echt gemeenschappelijke, economische ruimte zonder binnengrenzen en naar de hervorming van de Europese economie, om die op grond van het beginsel van wereldwijd inclusieve, internationale vrijhandel, welvarender en concurrerender te maken, met meer banen en stabiele prijzen voor de consument. Wij zetten ons in voor de bevordering van duurzame ontwikkeling en de bescherming van ons milieu. Wij streven naar een veilige en rechtvaardige maatschappij, die een vreedzamere en stabielere wereld garandeert.

Als meest rechtlijnige en oudste voorstanders van een vroege en brede uitbreiding van de Europese Unie verheugt het ons zeer onze vrienden van de nieuwe lidstaten in de Unie te verwelkomen. Wij zullen ons blijven inzetten voor een transparanter, democratischer en verantwoordelijker Europa, dat alleen besluiten neemt over kwesties die een Europese oplossing vereisen.

Subsidiariteit moet aan de basis van de Europese besluitvorming liggen. De systematische toepassing van dit beginsel moet garanderen dat de Unie alleen optreedt waar een probleem niet op adequate wijze door individuele lidstaten kan worden opgelost. Subsidiariteit houdt verband met het proportionaliteitsbeginsel, dat reeds als richtsnoer dient voor alle door de EU genomen wetgevende maatregelen en overeenkomstig hetwelk geen enkele actie van de EU verder mag gaan dan wat nodig is om de doelstellingen van het Verdrag te bereiken. De toepassing van het subsidiariteitsbeginsel heeft ten doel de besluitvorming in de Unie zo dicht mogelijk bij de burger te brengen.

Ten slotte ondersteunt de ELDR een Europese grondwet. In geheel Europa hebben liberaal-democraten steeds voor een sterke grondwet als basis van democratie campagne gevoerd. Wij zijn daarom verheugd over de inspanningen van de Europese Conventie als sterke conceptuele basis voor de Intergouvernementele Conferentie.

WAT IS HET BELANG VAN HET EUROPEES PARLEMENT?

De tijd is gekomen om een Europa te creëren dat van belang is. Europa moet zich ten doel stellen het vertrouwen van zijn burgers te winnen en in de wereld belangrijk te zijn. De ELDR wil dat bereiken door onze markten open te stellen en in de wereld echte politieke macht te verwerven. Als entiteit in de wereld moet Europa met betrekking tot buitenlandse zaken, ontwikkelingsbeleid en de bescherming van de

mensenrechten, burgerlijke vrijheden en democratische beginselen met één stem spreken. Via de zogenaamde medebeslissingsprocedure, die leden van het Europees Parlement en ministers in de Raad op gelijke voet plaatst om gezamenlijke wetgeving goed te keuren, heeft het Europees Parlement grote wetgevende macht. De medebeslissingsprocedure is van toepassing op de meeste EU-wetgeving die op het dagelijkse leven van burgers en ondernemingen in Europa, zoals de interne markt, het milieu, consumentenbescherming, onderzoek en ontwikkeling, onderwijs, cultuur en gezondheid invloed heeft. Via de medebeslissingsprocedure worden vele amendementen van het Europees Parlement in EU-wetgeving omgezet, en wetgeving met betrekking tot die gebieden kan alleen met formele goedkeuring van het Europees Parlement en de Raad worden goedgekeurd. Het Europees Parlement wordt ook geraadpleegd op andere terreinen van het EU-beleid, waar de voorgestelde amendementen door de Commissie vaak worden overgenomen, en beïnvloedt de EU-agenda door de goedkeuring van initiatiefverslagen. De ELDR is van mening dat medebeslissing, met slechts af en toe goed omschreven uitzonderingen, in de Europese Unie de gewone besluitvormingsmethode moet zijn.

Het Europees Parlement speelt ook een zeer belangrijke rol in de goedkeuring van de jaarlijkse EU-begroting, zodat het Parlement ervoor kan zorgen dat voor zijn politieke prioriteiten adequate middelen worden verstrekt. In december keurt het Europees Parlement de begroting van de Unie voor het volgende jaar goed, en de begroting kan niet van kracht worden - en de Unie van de financiële middelen voorzien die ze voor het volgende jaar nodig heeft - tot ze door de voorzitter van het Europees Parlement is ondertekend. Daarna ziet het Parlement, om fraude en wanbeheer te beperken, nauw op de besteding van de begroting toe en oefent het via zijn bevoegdheid om de rekeningen van de EU-instellingen goed te keuren verdere controle over het beleid uit.

Het Europees Parlement heeft echter ook invloed op een groot aantal andere manieren. De Europese Commissie moet tegenover het Europees Parlement, de enige rechtstreeks door de Europese burgers gekozen instelling, in parlementaire debatten, via regelmatige hoorzittingen met commissarissen, nauwkeurig onderzoek van beleidsvoorstellen en schriftelijke en mondelinge vragen, voor beslissingen met betrekking tot beleid op elk gebied verantwoording afleggen. Indien nodig kan het Parlement met de steun van twee derde van zijn leden zelfs een motie van afkeuring jegens de Commissie indienen. Het Europees Parlement is ook de enige instelling die driemaandelijks met de voorzitter van de Europese Centrale Bank vergadert om verantwoordelijkheid en transparantie bij het beheer van de euro te garanderen. Met betrekking tot de grote uitbreiding van de Unie in 2004 heeft het Parlement nauw op de uitbreidingsonderhandelingen toegezien, en is voor de toetredingsverdragen zijn toestemming vereist. Het Parlement moet ook voor de meeste internationale overeenkomsten van de EU toestemming geven, en debatteert regelmatig over internationale aangelegenheden, de mensenrechtensituatie in de gehele wereld en het buitenlands beleid van de EU, hetgeen vaak leidt tot resoluties waarin het standpunt van het Parlement wordt weergegeven. De ELDR zal zich voor de versterking van het toezicht door het Parlement blijven inzetten.

Om al deze redenen telt bij de verkiezing van het Europees Parlement elke stem.

EEN VERBINTENIS TOT BESTENDIGD SUCCES

In de voorbije vijf jaar hebben ELDR-leden van het Europees Parlement consequent het verschil gemaakt door bij de wetgevende werkzaamheden van het Europees Parlement liberale beginselen te bevorderen. Dit verkiezingsprogramma toont hoe de Europese Liberale Democraten dat zeer belangrijke verschil in een uitgebreid Europees Parlement, in het hart van een uitgebreide Europese Unie met de steun van de kiezer in de EU in de komende vijf jaar zullen blijven maken.

**EEN NIEUW, UITGEBREID EUROPA, OPEN VOOR ZIJN BURGERS EN
OPEN VOOR DE WERELD:
VERKIEZINGSPROGRAMMA VAN DE ELDR 2004-2009**

GRONDWET

Het Congres van de Europese Liberale en Democratische Partij ondersteunt op zijn vergadering in Amsterdam op 12-14 november 2003 het *Ontwerp-verdrag tot vaststelling van een grondwet voor de Unie* als grondslag voor een overeenkomst op de Intergouvernementele Conferentie. Het congres dringt aan op de tijdige afronding van de onderhandelingen over de grondwet voor de verkiezing van het Europees Parlement in juni 2004, zodat over de grondwet een breed openbaar debat kan worden gevoerd, de politieke partijen erbij worden betrokken en ze zo algemene legitimiteit verwerft.

Wij zijn verheugd over de werkzaamheden van de Conventie, die tot een ontwerpgrondwet hebben geleid die bondig, leesbaar en samenhangend is, en wij feliciteren de vertegenwoordigers van de ELDR in de Conventie met hun uitstekende bijdrage.

De ELDR ondersteunt de grondwet omdat die aan de oude doelstellingen van de partij voldoet. Ze verduidelijkt de waarden, beginselen en doelstellingen van de Unie, rationaliseert haar instrumenten en besluitvormingsprocedures, bakent haar bevoegdheden af en versterkt haar instellingen. Wij loven het resultaat, dat in de vorm van een grondwet het bestuur van de EU opener, democratischer en doeltreffender maakt en tegelijkertijd het vermogen van de Unie sterkt om binnen en buiten de eigen grenzen doeltreffend op te treden.

In het bijzonder zij wij verheugd over het feit dat de gewone wetgevingsprocedure in stemming met gekwalificeerde meerderheid in de Raad en medebeslissing met het Europees Parlement zal bestaan. Wij sporen de Europese Raad ertoe aan snel van zijn discretionaire bevoegdheden gebruik te maken om het gebruik van de stemming met gekwalificeerde meerderheid verder uit te breiden, niet in de laatste plaats met betrekking tot het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. Wij voorzien dat de verwerving van internationale rechtspersoonlijkheid de Unie in staat zal stellen volledig in alle wereldwijde instellingen te participeren. Wij ondersteunen de toetreding van de Unie tot de Europese Conventie over de mensenrechten.

Met het oog op de ontwikkeling van een Europees veiligheids- en defensiebeleid ondersteunt de ELDR volledig het concept van een gestructureerde samenwerking tussen bepaalde lidstaten, die zowel over het militaire vermogen als over de politieke bereidheid beschikken. De dimensie veiligheid en defensie van de Unie moet in nauwe samenwerking en complementair met de NAVO worden ontwikkeld.

Wij zijn verheugd over de instelling van het ambt van EU-minister van Buitenlandse Zaken, die de Raad Buitenlandse Zaken zal voorzitten, ondervoorzitter van de Commissie zal zijn en een gezamenlijke administratie zal leiden die uit ambtenaren van de Commissie en de Raad en nationale ambtenaren bestaat.

Wij verzoeken de IGC te garanderen dat de voltijdse voorzitter van de Europese Raad zich niet mengt in de werkzaamheden van de voorzitter van de Commissie of de minister van Buitenlandse Zaken, maar dat hij of zij in staat wordt gesteld de

onontbeerlijke samenhang en continuïteit in de werkzaamheden van de regeringsleiders te brengen.

Wij zijn verheugd over het feit dat de grondwet vele elementen bevat die de toekomstige ontwikkeling ervan mogelijk maken.

De ELDR is van mening dat de IGC op de versterking van de werking van de Europese Commissie moet zijn gericht. Wij erkennen dat staten van elke omvang in het resultaat van de IGC legitieme belangen te bevorderen hebben, en dringen erop aan dat dit niet ten koste van het algemene belang, de mogelijkheid van besluitvorming of het behoud van het evenwicht tussen de instellingen mag gaan.

Wij sporen de IGC ertoe aan de door de Conventie over de belangrijkste kwesties met betrekking tot de grondwet, waaronder de integratie van het Handvest van de grondrechten als deel II, met bindend karakter, bereikte consensus te versterken. Wij dringen erop aan dat de IGC met betrekking tot de modernisering van EU-beleid in deel III meer vooruitgang maakt. Wij hopen dat de Conferentie ook de wijziging van bepaalde procedures met betrekking tot toekomstige grondwetsherzieningen zal overwegen.

De ELDR is een groot voorstander van het besluit van de Europese Conventie om nationale parlementen in het subsidiariteitsproces een belangrijke rol te geven en is verheugd over de versterkte rol van het Europees Hof van Justitie als constitutioneel hof.

Het verheugt ons dat het Comité van de Regio's het recht zal hebben met betrekking tot subsidiariteitskwesties of wegens schending van zijn prerogatieven naar de rechtbank te stappen. Wij zullen ons inzetten om regio's met wetgevende bevoegdheden te ondersteunen om zich in de grondwet te handhaven. De ELDR blijft op de versterking van het regionale en plaatselijke bestuur in Europa grote nadruk leggen.

De ELDR is zeer verheugd over de bepalingen van de grondwet met betrekking tot open bestuur, maar blijft prioriteit geven aan de verbetering van het regelgevend kader, de versterking van het overleg met de industrie en de burgermaatschappij en de decentralisering, waar raadzaam, van het beheer van het EU-beleid.

De ELDR betreurt het gebrek aan duidelijke vooruitgang tot nu toe op de IGC, die selectief punten van de Conventie lijkt te herhalen, maar dan op lager niveau. In het bijzonder betreuren wij:

de kennelijke beslissing de idee te verwerpen van een wetgevende vergadering, die was bedoeld om de wetgevende van de uitvoerende functies van de Raad duidelijker te scheiden en volledige transparantie van het wetgevend proces te garanderen; we hopen dat tenminste de mogelijkheid zal blijven bestaan de wetgevende vergadering in een later stadium in te voeren;

de poging van twee staten om de op de Conventie met betrekking tot de stemming met gekwalificeerde meerderheid in de Raad bereikte formule te vernietigen, die

de legitieme belangen van grote en kleine landen met succes in evenwicht brengt en bovendien duidelijk en eenvoudig is;

het initiatief van de Raad van ministers van Economische Zaken en Financiën, dat ten doel heeft in de gehele besluitvorming over de verzameling en besteding van de eigen middelen van de Unie de unanimitieit te handhaven en aan de rol van het Europees Parlement als volwaardig partner in de begrotingsprocedure een einde te maken; is van mening dat deze voorstellen het risico inhouden de IGC te destabiliseren en het succes van de Conventie met betrekking tot de versterking van de parlementaire democratie op EU-niveau een zware slag toe te brengen.

De ELDR herinnert eraan dat de Conventie grote politieke legitimiteit genoot en dat de IGC de door de Conventie gestelde uitdaging moet aangaan om te vermijden dat het cynisme van de publieke opinie over Europa wordt gevoed.

Het Congres verzoekt de IGC zich snel toe te spitsen op het bereiken van een duurzaam politiek akkoord dat het bestuur van de uitgebreide Europese Unie op overtuigende wijze regelt.

EEN UITGEBREID EUROPA, OPEN VOOR ZIJN BURGERS

De vrijheid te wonen en te werken in geheel Europa

De ELDR zal actie blijven ondersteunen om de Europese Unie tot een echte interne markt ten voordele van iedereen om te vormen. In het bijzonder zal de ELDR de goedkeuring en verwezenlijking nastreven van belangrijke EU-wetgeving die alle burgers de vrijheid geeft onverschillig waar in de EU te wonen, te werken en te reizen, van hun burgerrechten gebruik te maken, goederen en diensten te consumeren en geld te investeren zonder hun juridische rechten te ondermijnen. Dat is bijzonder belangrijk met betrekking tot de wederzijdse erkenning van kwalificaties en het recht zich in het land van zijn keuze te vestigen en er te werken.

In deze context zijn wij van mening dat de voor de nieuwe lidstaten op het gebied van arbeidsmobiliteit vastgestelde overgangsperiodes moeten worden herroepen.

De ELDR wil ook de toegang van burgers tot justitie garanderen en de erkenning vervolledigen en vereenvoudigen van civiele en commerciële besluiten om het dagelijkse leven te vereenvoudigen van het toenemende aantal Europese burgers die in een ander Europees land dan het hunne leven of wonen, in het bijzonder met betrekking tot geboorte, adoptie, huwelijk, testament, overlijden, ongevallen en klachten voor de rechtbank.

Modernisering van de Europese economie

Het Lissabon-proces heeft te weinig vooruitgang gemaakt. Het proces heeft zijn focus verloren en is verwaterd doordat in de voorbije jaren te veel doelstellingen werden gesteld, en is te vaak tot een statistische oefening beperkt. Voor de overblijvende jaren moeten enkele prioriteiten worden vastgesteld. De modernisering van de Europese economie vergt echter meer dan dat. De Europese Unie moet zich bijvoorbeeld meer inspannen om de enige Europese markt te voltooien, door uitgesprokener actie te ondernemen om benzine, elektriciteit, postdiensten en transport te liberaliseren. Een doeltreffende en goed functionerende Europese markt zal met betrekking tot economische groei, banen en maatschappelijk welzijn nieuwe mogelijkheden scheppen.

In Lissabon kwamen de regeringen van de EU overeen de Europese economie te moderniseren en te herstructureren om ze tegen het einde van dit decennium tot de meest concurrerende en dynamische op kennis gebaseerde economie ter wereld te maken, die in staat is tot duurzame economische groei en meer en betere banen en een grotere sociale cohesie heeft. Als onderdeel van dit proces zal de ELDR streven naar beter beleid met betrekking tot de informatiemaatschappij en onderzoek en ontwikkeling, de snelle goedkeuring en correcte verwezenlijking van EU-wetgeving inzake overnameboden en gemeenschappelijke regels instellen voor bedrijfsovernames in Europa, die in het bijzonder de minderheidsaandeelhouders beschermen. De ELDR was de enige fractie die het eerste, door het Parlement in juli 2001 in een dramatische staking der stemmen verworpen voorstel van de Commissie over overnameboden eenstemmig ondersteunde.

Toegevoegde waarde van de EU met betrekking tot onderzoek

Wetenschap en op wetenschap gebaseerde technologie vertonen een bijna ongekend dynamisme, en er ontstaan nieuwe gebieden (levenswetenschappen, informatie- en communicatietechnologie, nano- en microsysteemtechnologieën) die wetenschappers over de grenzen van disciplines heen mobiliseren, de industrie veranderen en voor de economie grote gevolgen hebben. De ELDR is voorstander van een Europese onderzoeksruimte, indien die met betrekking tot de eigen nationale onderzoeksprogramma's van de lidstaten een echte toegevoegde waarde betekent, onderzoek en innovatie bevordert en de EU-industrie zo in staat stelt met andere technologisch gevorderde economieën, in het bijzonder de VS, mee te dingen.

Op het gebied van onderzoek ondersteunen de liberalen de beginselen van academische vrijheid en pluralisme. Onderzoeksprioriteiten dienen een mix te bevatten van commerciële, politieke en academische overwegingen, maar belangrijk is dat financieringscriteria academische vrijheid en onafhankelijkheid niet in de weg staan. Eén manier om onderzoekers met betrekking tot onderzoeksprioriteiten op Europees niveau meer invloed te geven is de invoering van een systeem van 'Europese onderzoeksraden' – raden, waarvan de leden door de Europese academische gemeenschap zijn voorgedragen of gekozen en die in de besluitvorming over EU-financiering van onderzoek een grote rol moeten spelen.

In de toewijzing van EU-financiering voor onderzoek dient aan onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten met het oog op 'schone' en duurzame energiebronnen hoge prioriteit te worden gegeven.

Bevordering van innovatie

De ELDR zal wetgeving ondersteunen die de verwerving en handhaving van bescherming van intellectuele eigendom in de gehele EU voor kleine en middelgrote ondernemingen toegankelijker en goedkoper maakt. Wij zullen de passende verwezenlijking blijven ondersteunen van herziene EU-auteursrechten, waarbij met recente technologische ontwikkelingen, zoals het internet, rekening wordt gehouden.

Beperking van administratieve rompslomp

Een concurrerende Europese economie vereist een moderne en goed functionerende administratie, die het openbare belang beschermt zonder ondernemingen en personen onnodige verplichtingen op te leggen. De ELDR zal streven naar een algemene herziening van de bestaande Europese wetgeving om de relevantie ervan voor de uitdagingen van vandaag te garanderen. Voor nieuwe EU-wetgeving zullen wij aandringen op een uitdovingsclausule na 5 jaar, zodat die wetgeving moet worden herzien nadat ze tijd heeft gehad te werken. Wij zullen erop aandringen dat de Europese Commissie een goede kosten-batenanalyse, een grondige effectbeoordeling en een volledige raadpleging van de belanghebbende partijen uitvoert vooraleer ze nieuwe voorstellen doet, en dat door een onafhankelijke instelling op deze procedure wordt toegezien. Dit systeem moet overeenkomstig het Nederlandse systeem voor de beoordeling van de gevolgen van nieuwe verordeningen worden ontwikkeld.

Een echt open economie

Als verdediger van vrije mededinging in de markt ondersteunt de ELDR het meest actieve anti-trustbeleid tegen kartels, prijsafspraken en monopolies. Het is zeer

belangrijk na de privatisering van diensten van openbaar belang echte mededinging te garanderen. Wij zijn gekant tegen elke verslapping van het mededingingsbeleid die misbruik van dominante posities in nationale markten mogelijk maakt, zelfs als het niet om de gehele EU-markt gaat. Wij willen, in het bijzonder via een betere onderlinge afstemming van mededingingstests tussen de anti-trustautoriteiten aan beide zijden van de Atlantische oceaan, de groeiende samenwerking met de anti-trustautoriteiten in de VS verder ontwikkelen. De ELDR wil dat de Europese Commissie fusies, net zoals in de VS, beoordeelt op grond van de vraag of ze de mededinging al dan niet aanmerkelijk belemmeren, om occasionele meningsverschillen met de anti-trustautoriteiten van de VS over specifieke fusies te voorkomen.

Bovendien is de ELDR voorstander van een beperking van de subsidies voor falende ondernemingen, omdat die slechts de groei van nieuwe ondernemingen belemmeren en voor EU-ondernemingen ongelijke voorwaarden creëren.

De onafhankelijke status van de Europese Centrale Bank moet volledig worden gegarandeerd. De ELDR sluit de mogelijkheid van een grote verantwoordelijkheid van de Centrale Bank met betrekking tot toezicht op het bankwezen niet a priori uit. Die verantwoordelijkheid mag haar aandacht echter niet afleiden van prijsstabiliteit, haar eerste verplichting. De vertegenwoordigers van de EU-financiën moeten openstaan voor de mogelijkheid van coördinatie met de Verenigde Staten en Japan om ernstige wisselkoersafwijkingen tussen de euro, de dollar en de yen te vermijden.

Goed economisch beheer

Aangezien duurzaamheid van de openbare financiën een zeer belangrijke doelstelling is, wil de ELDR sterkere controle van het begrotingsevenwicht om ervoor te zorgen dat de lidstaten in goede jaren een strakke begrotingsdiscipline handhaven, zodat ze in slechte jaren binnen de limiet met betrekking tot het begrotingstekort kunnen blijven.

Tegelijkertijd heeft de EU zelf ook de verantwoordelijkheid deugdelijke en duurzame openbare financiering in Europa te garanderen door het goede voorbeeld te geven en met betrekking tot de EU-begroting een strakke begrotingsdiscipline toe te passen.

Een pragmatische benadering van belastingbeleid

Belastingconcurrentie tussen de lidstaten kan als een gezonde controle op het bestuur werken. Belastingconcurrentie leidt niet noodzakelijk tot een steeds snellere verlaging. De ervaring leert ons immers dat de kiezer hogere belastingen kan ondersteunen als hij op het gebied van openbare diensten waar voor zijn geld krijgt. De ELDR is daarom van mening dat de lidstaten, afhankelijk van hun behoefte op het gebied van openbare uitgaven, hun eigen belastingpeil moeten bepalen. De ELDR ondersteunt de coördinatie van de basisstructuur van belastingen waar dat de druk op handelaars en ondernemingen aantoonbaar vermindert. Dit moet grensoverschrijdende ondernemingen helpen, tengevolge van minder complexe regels de nalevingskosten beperken en minder ruimte voor protectionistische maatregelen bieden.

Beperking van de BTW op onderwijs en arbeidsintensieve diensten

De ELDR is van mening dat de in 1999 aan de lidstaten gegeven testmogelijkheid om op een aantal arbeidsintensieve diensten een verlaagde BTW te heffen, een succes is

geweest. Wij sporen de Raad aan het voorstel van de Commissie om deze mogelijkheid uit te breiden naar de hotel-, catering- en bouwsector, op voorwaarde dat de interne markt niet wordt verstoord, zo snel mogelijk goed te keuren. De ELDR is van mening dat de verlaagde BTW die sommige lidstaten reeds heffen op boeken, dient te worden gehandhaafd en naar alle lidstaten dient te worden uitgebreid, aangezien onderwijs de belangrijkste investering in onze toekomst is.

Meer keuze in en hogere opbrengst van financiële diensten

Financiële diensten zijn één van de meest gereguleerde en politiek gevoelige industrieën in de EU, en vormen daarom het laatste gebied zonder echte enige markt. Met de komst van één enkele munteenheid is dit een in toenemende mate absurde situatie. Een enige markt van de financiële diensten zou de opbrengst van persoonlijk spaargeld verhogen door de administratieve kosten te beperken en het risico te spreiden. Dat zou gepensioneerden en begunstigden van een levensverzekering ten goede komen. Het zou ook de financieringsmogelijkheden van ondernemingen, waaronder groeiende en startende ondernemingen, vergroten door hen in staat te stellen in de gehele EU obligaties en aandelen te verkopen. De ELDR heeft het voortouw genomen in de ondersteuning van de instelling van een enige markt met betrekking tot pensioenen, bankleningen, gemeenschappelijke beleggingsfondsen en obligatie-aanbiedingen en -handel. Wij zullen proberen een wijs evenwicht te vinden tussen de bescherming van de investeerders om voor vertrouwen in de markten te zorgen, en gemakkelijke toegang tot financiering voor ondernemingen. Wij blijven ons inzetten voor actie met het oog op de instelling van een enige markt in financiële diensten tegen 2005, die een grote stimulans voor de Europese economische groei zal zijn. Als onderdeel van dit programma speelt de ELDR ook een grote rol in het streven naar de nodige wetgeving met betrekking tot ouderdomspensioenen, die grensoverschrijdende pensioenen voor gepensioneerden gemakkelijker en goedkoper moet maken.

Rendabele, betrouwbare en duurzame voorzieningen

De liberalisering van de markt kan de consument een grotere keuze en een hogere kwaliteit van goederen en diensten opleveren. Voorwaarde daarvoor is doeltreffend markttoezicht door sterke, onafhankelijke regulatoren om de regels en voorwaarden voor de vervulling van openbaardienstverplichtingen door dienstverleners af te bakenen, de ontwikkeling van monopolies en kartels tegen te gaan, zekerheid van bevoorrading te garanderen en met betrekking tot het milieu duurzaamheid te bevorderen. De ELDR blijft op snellere vooruitgang van de lidstaten op dit gebied aandringen.

Integratie en consolidatie van de vervoersector in de EU

De weg naar een echte enige EU-markt op het gebied van vervoerdiensten is nog lang. De ELDR zal zich voor de verwezenlijking ervan blijven inzetten. In de spoorwegsector moet de EU een belangrijke rol spelen in de harmonisering van technische en veiligheidsnormen en de verlening van netwerktoegang om mededinging te bevorderen en verschillende netwerken te integreren en zo de omstandigheden te scheppen waarin de spoorwegsector werkelijk met het wegvervoer kan concurreren. De ELDR erkent echter dat het wegnetwerk, in het bijzonder in afgelegen en dunbevolkte gebieden, zeer belangrijk is en benadrukt daarom dat met de

bijzondere behoeften van die gebieden bij de verwezenlijking van het gemeenschappelijk vervoerbeleid ook voldoende rekening moet worden gehouden.

In de luchtvaartsector ondersteunt de ELDR een grondige herziening van het systeem voor de toewijzing van slots op luchthavens in de Gemeenschap om eerlijker toegang tot slots te garanderen voor alle, ook nieuwe luchtvaartmaatschappijen, en de onderhandeling van een Europese "Open Skies"-overeenkomst met de Verenigde Staten om een einde te maken aan discriminerende bilaterale overeenkomsten die EU-luchtvaartmaatschappijen verhinderen vanuit een andere dan hun eigen lidstaat naar de VS te vliegen. In de zeevaartsector zal de ELDR campagne voeren om door de vaststelling van duidelijker richtlijnen met betrekking tot staatssteun de financiële transparantie in de havensector te garanderen, zodat havens in verschillende lidstaten op gelijke voorwaarden kunnen mededingen. Wij zullen ook pleiten voor gezamenlijke EU-actie om vrachtvervoer via binnenlandse waterwegen te bevorderen, in het bijzonder door de administratieve regels te vereenvoudigen en te harmoniseren.

Beter openbaar vervoer

De ELDR zal inspanningen doen om via een proces van gecontroleerde liberalisering van het openbaar vervoer in de EU veilige, toegankelijke, betrouwbare en betaalbare vervoerdiensten van hoge kwaliteit te garanderen. Dat proces moet de aanbesteding inhouden van contracten met betrekking tot openbaar vervoer overeenkomstig transparante procedures en strenge normen, door een sterke, onafhankelijke regulator in elke lidstaat, om tot lagere prijzen, betere kwaliteit en meer keuzevrijheid voor de passagiers te komen. Met het oog op een doeltreffend en concurrerend Europees spoorwegsysteem is er behoefte aan grensoverschrijdende samenwerking.

Garanderen van transparantie en toegang van de burger tot informatie

De ELDR zal zich voor een opener, transparanter en toegankelijker Unie blijven inzetten. Om de democratische verantwoordelijkheid van de EU te vergroten, moeten wij voortdurend voor betere toegang tot documenten en informatie in alle instellingen en instanties van de EU, waaronder de Europese Centrale Bank, openbare registers in alle departementen en een code van goed bestuur ijveren. De Commissie, het Parlement, de Raad en andere EU-instellingen moeten hun interne bestuur blijven hervormen.

De ELDR is ook van mening dat de toegang tot kostenloze en pluralistische informatie een zeer belangrijk onderdeel van de interne markt is. Wij zullen de bevordering van de mededinging in de media en krachtdadige actie tegen informatiemonopolies blijven ondersteunen. Waar in een lidstaat mediadominantie de democratie in gevaar brengt, zijn mechanismen voor EU-interventie met het oog op de handhaving van het acquis gerechtvaardigd.

Met betrekking tot belangenconflicten voor ambtenaren dient een gedragscode in het kader van de bestaande Europese instellingen te worden gevolgd en dienen de lidstaten op de naleving daarvan toe te zien.

Echte keuzevrijheid voor de consument

De ELDR is van mening dat de consument in de EU recht heeft op duidelijke en toegankelijke informatie om hem in staat te stellen met betrekking tot de goederen die

hij koopt en het voedsel dat hij eet, van zijn keuzevrijheid gebruik te maken. De ELDR wil dat bij de ontwikkeling van EU-beleid met betrekking tot kwesties zoals voedselveiligheid, etikettering en genetisch gewijzigde organismen met dat beginsel volledig rekening wordt gehouden.

Creëren van een Europees voedselvoorzienings- en plattelandsbeleid

De ELDR is van mening dat het landbouwbeleid ten voordele van de consument en het platteland gedereguleerd en marktgericht moet zijn. Daarom moet een grondige hervorming van het GLB een belangrijk punt op de agenda blijven. Subsidies voor uitvoer en productie moeten zo snel mogelijk volledig worden afgeschaft. De ELDR streeft naar een gemeenschappelijk beleid dat gemeenschappelijke veiligheid en gezond voedsel garandeert, de belangen van plattelandsgebieden beschermt en hoge milieunormen en een duurzame landbouwsector garandeert. Om zulk beleid te doen slagen, moet het perspectief breder zijn dan landbouw alleen. Voedsel, het platteland en landbouw zijn nauw met elkaar verbonden. Daarom wil de ELDR het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) vervangen door een voedselvoorzienings- en plattelandsbeleid dat met alle sectoren van de economie in plattelandsgebieden rekening houdt.

Een gemeenschappelijke markt vereist goede, sterke en transparante wetten met betrekking tot voedselveiligheid. Daarom zal de ELDR zich inzetten voor de instelling van een strikt en veelomvattend veiligheidssysteem dat op alle stadia van de productie en distributie van voedsel in de gehele EU betrekking heeft. Om hen in staat te stellen een vrije keuze te maken, moeten consumenten tot alle relevante informatie volledige toegang hebben. Ook moet een gemeenschappelijk systeem van sancties tegen lidstaten en ondernemingen die deze regels overtreden, worden ingesteld. Het volstaat niet dat eindproducten veilig zijn. De gehele productieketen moet aan gemeenschappelijke ethische vereisten met betrekking tot dierenwelzijn, zorg voor het milieu, goede arbeidsnormen en bevordering van de overgang naar hoge kwaliteitsproductie voldoen. De keuze tussen andere kwaliteitscategorieën moet op grond van goede etikettering door de consument worden gemaakt.

Regionaal beleid

Om aan de uitdagingen van de uitbreiding met betrekking tot de handhaving en verbetering van de economische en sociale cohesie in de EU het hoofd te bieden, zal de ELDR naar de voorlegging in 2007 van een herzien, vooral op de nieuwe lidstaten gericht regionaal beleid streven. Het beleid moet worden verbeterd wat kwaliteit en flexibiliteit betreft, beter worden gericht via verfijndere geschiktheidscriteria en vereenvoudigd wat programmeringsprocedures betreft. Bijzondere klemtoon dient te worden gelegd op de beperking van de ongelijkheid *tussen* en *in* regio's en op innovatie, de ontwikkeling van het MKB en het stimuleren van interregionale samenwerking. De steun moet gericht zijn op de meest behoeftige regio's, waaronder stedelijke gebieden en armoedegebieden in sterkere regio's. Arme regio's in rijke landen moeten voor financiering in aanmerking blijven komen. Regio's die statistisch door de uitbreiding worden beïnvloed, moeten de voortzetting van steun van het doelstelling 1-type in plaats van doelstelling 2-steun verkrijgen. Overgangsmaatregelen moeten de huidige doelstelling 1-verordeningen, waaronder regels met betrekking tot staatssteun omvatten.

Autoriteiten op basisniveau moeten voor het stellen van prioriteiten, het voeren van onderhandelingen en het nemen van besluiten bevoegd zijn. Het beleid moet rendabeler en beter met het binnenlands regionaal beleid van de lidstaten en ander EU-beleid geïntegreerd zijn. De ELDR verwerpt elke renationalisatie van het cohesiebeleid van de Gemeenschap.

De ELDR is voorstander van de handhaving van gemeenschappelijke initiatieven.

Gelijke kansen, mobiliteit en werkgelegenheid

Zoals vermeld is volgens de ELDR de beste manier om werkloosheid te bestrijden en de economische groei te bevorderen een gecontroleerde deregulering van de markten en een betere arbeidsmarktflexibiliteit en arbeidsmobiliteit. Toch moeten deze inspanningen worden ondersteund door coördinatie en uitwisseling van beste praktijken op EU-niveau, met het oog op beleid in de lidstaten dat op het aanpakken van werkloosheid en uitsluiting is gericht.

De ELDR ondersteunt volledig het lopende Lissabon-proces ter omvorming van Europa tot meest concurrerende en dynamische op kennis gebaseerde economie ter wereld, die in staat is tot duurzame economische groei en meer en betere banen, grotere sociale cohesie en een duurzaam milieu ten doel heeft. De ELDR is van mening dat de EU in kwesties met betrekking tot sociale zekerheid alleen een rol moet spelen voorzover deze kwesties op de verbetering van het vrij verkeer van werknemers – zoals het garanderen van de overdraagbaarheid van socialezekerheidsrechten tussen lidstaten - betrekking hebben.

Een snel vergrijzende bevolking en een dalend geboortecijfer kunnen ertoe leiden dat de bevoorrading van de arbeidsmarkt ontoereikendheid is en dat er onvoldoende middelen zijn om de ouderen te ondersteunen en voor hen te zorgen. De ELDR zal deze problemen aanpakken via inspanningen om veilige, duurzame en gemakkelijk overdraagbare pensioenen te creëren en via beleid voor actief ouder worden. Dat beleid zal de bevordering van levenslang leren (in het bijzonder IT-vaardigheden), flexibele arbeidspatronen en verbetering van de gezondheidszorg omvatten. Een ander zeer belangrijk beleid zal de verbetering zijn van de toegang tot de arbeidsmarkt voor ondervertegenwoordigde groepen van de maatschappij, zoals vrouwen, immigranten en gehandicapten, door hinderpalen voor arbeid te verwijderen en discriminatie aan te pakken.

De ELDR wil het creëren van veilige werkomgevingen met betrekking tot fysieke en psychologische risico's blijven ondersteunen. Wat echter EU-interventie betreft, is de ELDR van mening dat deze doelstelling op pragmatische wijze dient te worden bereikt. Actie moet worden ondernomen waar ze op een lager bestuursniveau ondoeltreffend zou zijn, en EU-beleidsmakers moeten overbelasting van ondernemingen met onnodige regelgeving vermijden.

De ELDR is van mening dat werkgelegenheid en arbeidsmobiliteit moeten worden verbeterd door onderwijsuitwisselingen tussen lidstaten te bevorderen, in het bijzonder met het oog op de ontwikkeling van taalvaardigheid en door voor volledige erkenning van kwalificaties in de gehele EU te zorgen. Een jaar in een ander Europees land studeren moet in alle Europese universiteiten mogelijk worden. Alle jongeren in

beroepsopleiding moeten in het kader van bestaande EU-programma's zoals Erasmus en Leonardo gelijksoortige toegang tot studie- en opleidingsmogelijkheden in een ander EU-land hebben. Buurlanden van de Unie die binnenkort lid kunnen worden van de EU, dienen eveneens bij universitaire uitwisselingsprogramma's te worden betrokken. Het moet ook mogelijk zijn taalonderwijsmethoden op EU-niveau te verbeteren via uitwisseling van beste praktijken, met bijzondere nadruk op actieve communicatie.

De ELDR is geschokt door het grote aantal kinderen dat de school functioneel analfabeet verlaat (ze begrijpen niet wat ze lezen) en is van mening dat een gecoördineerde inspanning moet worden geleverd om de leesvaardigheid in geheel Europa te verbeteren.

De bescherming van de rechten van minderheden vloeit van nature voort uit liberaal beleid, dat gelijke kansen voor iedereen nastreeft. De ELDR zal wetgeving blijven ondersteunen om een einde te maken aan discriminatie en pesterijen op de werkplek op basis van geslacht, etnische afkomst, geloof, handicap of seksuele geaardheid en om de integratie van de actieve bevolking te verbeteren. De ELDR zal ook blijven streven naar doeltreffend beleid om op andere gebieden discriminatie te bestrijden en gelijke kansen te bevorderen en het op juiste wijze in praktijk brengen van dit beleid te garanderen. Wij zullen ook inspanningen op EU-niveau ondersteunen om de oorzaken aan te pakken van sociale uitsluiting in het algemeen en de integratie in de arbeidsmarkt mogelijk te maken van wie erdoor wordt getroffen.

Het garanderen van gelijke kansen voor gehandicapten is voor de ELDR van zeer groot belang. Er zijn vandaag nog steeds vele hinderpalen voor de echte integratie van mensen met een handicap. Daarom zet de ELDR zich op het gebied van arbeidswetgeving en ander EU-beleid voortdurend in om ervoor te zorgen dat met de bijzondere omstandigheden van mensen met een handicap rekening wordt gehouden. De ELDR roept op tot de volledige verwezenlijking van de richtlijn inzake gelijke behandeling op het werk en de goedkeuring van een specifieke Europese gehandicaptenrichtlijn met betrekking tot alle gebieden van discriminatie.

Bevordering van gelijke kansen voor vrouwen en mannen

In een liberale maatschappij zijn gelijke kansen een zeer belangrijk onderdeel van de democratie. Op grond van gelijke kansen en non-discriminatie is er een grote behoefte aan meer vrouwen in besluitvorming, onderzoek en zaken. De ELDR dringt erop aan dat alle bestaande EU-richtlijnen inzake gelijke behandeling van vrouwen en mannen in alle lidstaten goed in praktijk worden gebracht. Bovendien ondersteunen wij pogingen om het aanslepende probleem van de genderkloof op het gebied van loon aan te pakken en maatregelen die de herintegratie van vrouwen in de actieve bevolking verbeteren en de plichten met betrekking tot werk en gezinsleven met elkaar in overeenstemming helpen te brengen.

Mensenhandel, in het bijzonder in vrouwen en kinderen, is één van de meest lucratieve internationale criminele ondernemingen geworden. Elk jaar worden honderdduizenden het slachtoffer van seksuele uitbuiting en slavenarbeid. De ELDR vindt dat onaanvaardbaar en zal de EU en de lidstaten blijven aansporen deze problemen via criminalisering, krachtiger wetgeving, internationale samenwerking

van politie en justitie en betere bescherming van slachtoffers doeltreffender aan te pakken.

Vrouwen en mannen worden niet in gelijke mate door openbaar beleid beïnvloed. Geen enkel beleid is genderneutraal. De ELDR wil daarom dat alle beleidssectoren in de EU met het gendersaspect rekening houden. Mainstreaming betekent ook dat statistieken per geslacht moeten worden opgesteld om kennis te vergaren en het aanpakken van de problemen mogelijk te maken.

Onderwijs en opleiding

De ELDR is ervan overtuigd dat onderwijs en opleiding de basis vormen waarop de toekomst van onze kinderen dient te worden gebouwd. Daarom is de ELDR van mening dat de toekenning van extra economische middelen op die gebieden, samen met een duidelijk omschreven doeltreffendheidsstrategie, voor onze maatschappij een wijze, goede en onontbeerlijke investering is.

EEN UITGEBREID EUROPA VAN VRIJHEID, VEILIGHEID EN RECHTVAARDIGHEID

Democratische EU-samenwerking met betrekking tot justitie en binnenlandse zaken

In de huidige samenleving slaan criminele activiteiten en terrorisme op grenzen geen acht. De bestaande procedures voor grensoverschrijdende rechtshandhaving zijn nog steeds lang en omslachtig en moeten worden gemoderniseerd. Daarom staat de ELDR volledig achter de voltooiing van een echte 'ruimte van vrijheid, recht en rechtvaardigheid' in de EU, die garandeert dat burgers van hun recht op vrij verkeer gebruik kunnen maken en die de veiligheid, openbare orde en burgerlijke vrijheden niet ondermijnt.

Om een evenwicht tussen de beginselen vrijheid, justitie en veiligheid te garanderen, mogen maatregelen om de waarden van democratie en vrijheid tegen criminele of terroristische daden te beschermen de fundamentele aspecten van die waarden niet ondermijnen. Maatregelen om terrorisme en zware en georganiseerde criminaliteit in de Europese Unie via EU-wetgeving of samenwerking te bestrijden, moeten onontbeerlijk, legitiem en proportioneel zijn en het juiste nationale bevoegdheidsniveau in acht nemen. Zo moet er ook voor worden gezorgd dat elke tussen de EU en een derde land bereikte overeenkomst met betrekking tot de verwezenlijking van beleid inzake justitie en binnenlandse zaken op internationaal niveau met bestaande EU-wetgeving in overeenstemming en onontbeerlijk, legitiem en proportioneel is. De ELDR ijvert voor de vaststelling van gemeenschappelijke minimumnormen en de bescherming van de mensenrechten in strafrechtstelsels in de gehele EU, zonder onnodig op nationale procedures inbreuk te maken.

Momenteel houden nationale ministers het machtsevenwicht in stand op het gebied van EU-samenwerking en binnenlandse zaken, met beperkte controle van het Europees Parlement. De ELDR vindt deze situatie ondemocratisch en zal streven naar een democratische, transparante en doeltreffende besluitvorming op dit gebied door ervoor te zorgen dat de macht met betrekking tot EU-beleid inzake justitie en binnenlandse zaken tussen het Europees Parlement en de Raad wordt gedeeld.

Voor beleid met betrekking tot justitie en binnenlandse zaken moet daarom de normale wetgevingsprocedure van de Unie gelden, met volledige parlementaire controle, onder de jurisdictie van het Europees Hof van Justitie en met strikt onderscheid tussen het Europese strafrecht en het strafrecht van de lidstaten.

Een gemeenschappelijke benadering van asiel en immigratie

De ELDR beschouwt het recht politiek asiel aan te vragen als een fundamenteel mensenrecht, dat volledig in acht moet worden genomen. Wij ondersteunen de ontwikkeling van een gemeenschappelijk EU-asielsysteem dat op een volledige en alomvattende toepassing van het Verdrag van Genève is gebaseerd en vervolging op grond van geslacht volledig erkent als een reden om asiel te verlenen. Het systeem moet, overeenkomstig het nieuwe besluit van Dublin, via de instelling van gemeenschappelijke eerlijke en snelle procedures voor het aanvaarden en onderzoeken van en het beslissen over asielaanvragen en de opvang van asielzoekers, en gemeenschappelijke criteria voor de omschrijving van een vluchteling, de verantwoordelijkheid delen. EU-normen met betrekking tot asielbeleid moeten

worden beperkt tot een minimum dat het recht van individuele lidstaten om gunstiger nationale bepalingen te handhaven of goed te keuren niet beïnvloedt. Wij zullen onderzoeken of verdere maatregelen nodig zijn om een eerlijke verdeling van de verantwoordelijkheid tussen de lidstaten te garanderen.

De ELDR is sterk gekant tegen elke neiging om een 'fort Europa' te creëren. Het asielbeleid van de Unie en haar lidstaten moet door menselijkheid en solidariteit worden gekenmerkt.

Sancties tegen vervoerders en strenge eisen met betrekking tot visa hebben in de praktijk tot een situatie geleid waarin personeelsleden van vervoerbedrijven in landen van oorsprong als EU-grenscontrole optreden en hebben het asielzoekers praktisch onmogelijk gemaakt de Europese Unie op wettelijke wijze binnen te komen. Sancties, waaronder automatische sancties, tegen vervoerders moeten worden afgeschaft en de lijst van landen waarvoor bij het binnenkomen van de EU een visum is vereist, moet worden herzien om algemeen asielrecht te garanderen.

De ELDR erkent de behoefte aan een gemeenschappelijk EU-immigratiebeleid dat op een systeem van gecontroleerde migratie als integrerend deel van een modern en dynamisch economisch en sociaal EU-beleid is gebaseerd en de ervaring weerspiegelt met systemen zoals de Green Card in de VS en het Canadese systeem. Dit houdt de ontwikkeling in van gemeenschappelijke regels en gecoördineerde procedures, met inachtneming van het recht van individuele lidstaten om over hun eigen immigratiedoelstellingen te beslissen. Het beleid moet ook een systeem voor het delen van lasten en het uitwisselen van deskundigheid met betrekking tot het controleren van externe grenzen omvatten.

De ELDR is van mening dat inwoners van derde landen die op lange termijn legaal in de EU verblijven, gelijke arbeidsrechten en -plichten moeten hebben als EU-burgers.

De ELDR zal zich blijven inzetten voor een actief integratie- en werkgelegenheidsbeleid voor immigranten als beste manier, naast doeltreffende anti-discriminatiewetgeving, om discriminatie en racisme te bestrijden. Integratiemaatregelen moeten individuen in staat stellen hun eigen culturele identiteit en religie, binnen de grenzen van de wet, te behouden en garanderen dat ze hun verantwoordelijkheid op zich nemen om zich in de gastmaatschappij te integreren.

HANDHAVING EN BEVORDERING VAN EEN EUROPA VAN DIVERSITEIT

De ELDR ijvert voor de uitroeiing van racisme, xenofobie en culturele en religieuze onverdraagzaamheid in de Europese maatschappij. Wij roepen alle Europese politieke partijen daarom op het in februari 1998 goedgekeurde en reeds door bijna 100 politieke partijen, waaronder de ELDR, ondertekende handvest van de politieke partijen voor een maatschappij zonder racisme te ondertekenen en in acht te nemen.

De ELDR verdedigt het beginsel dat moderne, inclusieve maatschappijen politiek en godsdienst gescheiden moeten houden. Wij zijn van mening dat een seculiere

maatschappij in het bezweren van de spanningen tussen godsdiensten en het bevorderen van tolerantie en begrip tussen mensen met een verschillend geloof een belangrijke rol speelt. De ELDR is ook van mening dat een positieve interculturele dialoog het best wordt bevorderd door het creëren en verdedigen van gelijke kansen, via inclusief onderwijs- en werkgelegenheidsbeleid en door mensen ruimte te geven voor culturele expressie, zolang ze de wet en gebruiken van de maatschappij in acht nemen.

In een geglobaliseerde wereld zijn interacties tussen culturen, economieën en mensen niet alleen onontbeerlijk, ze zijn ook wenselijk en kunnen tot het bereiken van sociale cohesie bijdragen. De kracht van de Europese Unie is precies haar eenheid in diversiteit. De ELDR is daarom voorstander van de bevordering en het behoud van deze diversiteit. De ELDR verzoekt de EU-lidstaten strategieën te ontwikkelen om de samenwerking met en participatie van nieuwe lidstaten op het gebied van cultuur te bespoedigen.

De ELDR zal ervoor proberen te zorgen dat de EU-wetgeving met betrekking tot vrij verkeer en immigratie nationale maatregelen die de weerspiegeling nastreven van de diversiteit van de gezinsverbanden die in de maatschappij van vandaag bestaan, zoals de erkenning van ongetrouwde en homoseksuele partnerschappen of de toekenning van dezelfde rechten aan ongetrouwde en homoseksuele partnerschappen als aan getrouwde koppels, ten uitvoer brengt en ze niet ondermijnt. De ELDR zal ook de erkenning door lidstaten van getrouwde partnerschappen tussen homoseksuele koppels bevorderen.

Taaldiversiteit is één van de basiskwaliteiten van Europa die in alle sectoren van cultuurbeleid, waaronder onderwijs en media, verder moet worden versterkt. De EU moet minder gebruikte talen ondersteunen en bevorderen als onderdeel van het Europese culturele erfgoed en de door de Raad van Europa over de bescherming van regionale en minderheidstalen ingestelde beginselen in acht nemen.

EEN UITGEBREID EUROPA, OPEN VOOR DE WERELD

Een verbintenis tot uitbreiding

De Europese Unie zal zich nog vele jaren, zelfs na de historische uitbreiding in 2004, in een uitbreidingsproces bevinden. De ELDR is verheugd over het feit dat vele nieuwe landen tot de EU willen toetreden om op grond van de beginselen van vrijheid, democratie, vrede, stabiliteit, gelijkheid tussen mannen en vrouwen, markteconomie, vrij verkeer en de rechtstaat een verenigd continent te creëren. De EU moet veranderen en zich aan de uitdagingen van de uitbreiding aanpassen. Alle kandidaat-landen moeten aan de criteria voldoen en individueel naar hun eigen verdiensten worden beoordeeld. Alle Europese landen die aan de criteria van Kopenhagen voldoen, moeten welkom zijn om tot de Europese Unie toe te treden. Veiligheidsclausules zijn een noodzakelijk, maar tijdelijk mechanisme om de integratie van nieuwe leden in de Unie mogelijk te maken en het goed functioneren van de Unie in haar geheel te handhaven.

De ELDR is van mening dat, hoewel de basiscriteria om tot de EU toe te treden niet-onderhandelbaar zijn, eens aan deze criteria is voldaan, er slechts één soort EU-lidmaatschap – namelijk volledig lidmaatschap – mag zijn. Wij zijn daarom voorstander van een zo groot mogelijke beperking van overgangsovereenkomsten met betrekking tot de toetreding van nieuwe landen. De ELDR is van mening dat nieuwe landen niet als tweederangsliden van de EU mogen worden behandeld. Tegelijkertijd verdedigt de ELDR volledig het flexibiliteitsbeginsel uit het Verdrag van Nice, dat sommige lidstaten diepere integratie toestaat.

Verdediging van de mensenrechten in de EU

De EU moet mechanismen uitwerken om te garanderen dat oude en nieuwe lidstaten aan hun verplichtingen op het gebied van de mensenrechten – waaronder hun verplichting de beslissingen van het Europees Hof van de rechten van de mens en het Europees Hof van Justitie in acht te nemen en volledig in praktijk te brengen – voldoen en de waarden waarop de Unie is gegrondvest hooghouden. Beleid met betrekking tot de mensenrechten moet veel samenhangender, gecoördineerder en strategischer zijn dan op dit ogenblik het geval is. De ELDR zal ervoor proberen te zorgen dat de mensenrechtenclausules in de associatieverdragen met de EU doeltreffende werktuigen zijn. Om te functioneren moeten ze duidelijk, voorspelbaar en constructief zijn. De ELDR zal zich inzetten voor de rechtlijnige toepassing van deze clausules, ongeacht om welk land het gaat.

In het bijzonder is de ELDR van mening dat de ingestelde procedure voor het toezicht op de vooruitgang in de kandidaat-landen op het gebied van de mensenrechten tot een systeem van controle door gelijken moet worden omgevormd. Alle oude en nieuwe lidstaten moeten hun engagement voor democratische verantwoordelijkheid en integriteit van de openbare administratie, non-discriminatie, burgerlijke vrijheden en de rechtstaat beoordelen. De ELDR is van mening dat hier voor alle oude en nieuwe EU-lidstaten ruimte is voor verbetering.

De ELDR is bijzonder bezorgd over de rechten van minderheden en individuen in de nieuwe lidstaten van een uitgebreide EU. Wij zullen ons blijven inzetten om te garanderen dat de rechten van alle burgers in de EU worden beschermd.

Een verantwoordelijkheid tegenover de wereld

De EU moet de rol van de VN actief ondersteunen en moet zich voor VN-normen en besluiten engageren.

De EU moet ook in de verdediging van de mensenrechten buiten haar eigen grenzen een zeer belangrijke rol spelen. De ELDR is daarom zeer bezorgd over de huidige algemene sfeer in de internationale betrekkingen, waar actief geweldloos verzet tegen regeringen vaak met terrorisme wordt gelijkgesteld. Over kwesties zoals de doodstraf, foltering, misbruik en schending van de menselijke waardigheid zal de ELDR nooit zwijgen. Om te garanderen dat de verantwoordelijken voor inbreuken op fundamentele mensenrechten niet aan de justitie ontsnappen, zullen wij de verbintenis van de EU tot het Internationaal Strafhof (ICC) blijven herbevestigen als de beste manier om de mensenrechten wereldwijd te verdedigen.

De EU moet een belangrijke rol spelen in – en heeft een verantwoordelijkheid tegenover – landen buiten zijn grenzen. De ELDR zal buitenlandse beleid blijven bevorderen dat op mensenrechten, democratie, goed bestuur, vrije handel en inachtneming van internationale verdragen als fundamentele elementen de klemtoon legt.

In sommige landen worden aan kinderen bepaalde basisrechten onthouden en worden kinderen tot kinderarbeid gedwongen. De ELDR roept de landen die het VN-Verdrag over de rechten van het kind nog niet hebben geratificeerd, daarom op dit onmiddellijk te doen en moedigt onderwijsprogramma's aan die erop zijn gericht te garanderen dat kinderen tussen 7 en 14 jaar toegang tot basisonderwijs hebben.

De EU en de VS moeten elkaar niet als rivalen, maar als partners behandelen. De ELDR zal zich voor een nieuw strategisch partnerschap tussen de EU en de VS op basis van inachtneming van het internationaal recht en de besluiten van de VN inzetten. Als de twee grootste economische en politieke eenheden van de wereld hebben de VS en de EU een verantwoordelijkheid om samen te werken voor de waarden die ze delen. Deze waarden kunnen echter niet unilateraal met militaire middelen aan derde partijen worden opgelegd.

In dat opzicht wil de ELDR dat in Irak de politieke macht zo snel mogelijk aan het Iraakse volk wordt gegeven. Tot dan moeten de VN zeer belangrijke rol spelen.

De ELDR betreurt de houding van de VS tegenover het Internationaal Strafhof en het Kyoto-protocol.

De ELDR erkent de behoefte aan een verdere versterking en ontwikkeling van de betrekkingen van de EU met de Europese Economische Ruimte (EER), aangezien de EER van alle derde landen de langste en meest diepgaande relatie heeft met de EU en aan alle aspecten van de interne markt deelneemt. Naast zijn wereldwijde rol heeft de EU ook in het Middellandse-Zeegebied, de Balkan, tegenover Rusland, Oekraïne, Wit-Rusland, Moldavië en de Kaukasus een bijzondere rol te spelen. De ELDR zal daarom een sterkere associatie met deze landen bevorderen, die op handels-, politieke, culturele en economische samenwerking, bestrijding van criminaliteit en terrorisme,

en de verdediging en bevordering van democratie, goed bestuur en mensenrechten, en de strijd tegen ernstige sociale en gezondheidsproblemen is gericht. De ELDR moedigt de EU aan haar inspanningen ter ondersteuning van het vredesproces in de regio van de Grote Meren in Afrika voort te zetten om democratie en stabiliteit te bevorderen.

De ELDR heeft altijd een actief gemeenschappelijk Europees buitenlands beleid bevorderd. Op het internationale toneel kan de EU alleen dan een belangrijke en actieve rol spelen, als ze verenigd en coherent is en met één stem spreekt. De ELDR is verheugd over de stappen van de voorbije jaren in de richting van een gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, met inbegrip van de instelling van een Europese Snellereactiemacht, die een belangrijke bijdrage tot de vergroting van de geloofwaardigheid van dit beleid heeft geleverd. In het bijzonder moet de EU de totstandbrenging nastreven van instellingen in de zogenaamde falende staten.

Over het algemeen willen de burgers van de EU een actief Europa dat vrede, stabiliteit en veiligheid op het internationale toneel op een verantwoordelijke manier bevordert. De ELDR is van mening dat Europa alleen als het buitenlands en veiligheidsbeleid van de Unie door geloofwaardige, door de lidstaten en de NAVO verstrekte politieke, economische en militaire capaciteit wordt ondersteund, spanningen of conflicten zal kunnen beïnvloeden en zijn waarden en belangen zal kunnen verdedigen.

In die context beschouwt de ELDR de ontwikkeling van een echt Europees veiligheids- en defensiebeleid (EVDB) als een integrerend deel van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid. De ELDR is van mening dat de ontwikkeling van het EVDB zonder de versterking van de in de Europese Unie beschikbare militaire capaciteit onmogelijk zal zijn.

Gelet op de voorbeelden van de EU-politiemissie in Bosnië en de toezicht- en beschermingsmissie in de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië is de ELDR van mening dat de EU op het gebied van conflictoplossing en conflictpreventie een belangrijker rol moet spelen door gebruik te maken van alle beschikbare middelen, waaronder rechtstreekse militaire interventie, het zenden van een politiemacht en andere civiele componenten om vredes- en grootschalige humanitaire operaties uit te voeren.

De ELDR wil dat het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU aan de democratische controle van het Europees Parlement wordt onderworpen. Het GBVB moet een onderdeel van het normale besluitvormingsproces van de Unie worden, en de Unie moet haar lidstaten als permanent lid van de VN-Veiligheidsraad vervangen.

Tegelijkertijd mag de ontwikkeling van een Gemeenschappelijk Europees Veiligheids- en Defensiebeleid het recht van nationale parlementen niet beperken om over de inzet van troepen in militaire operaties te beslissen. Een Europese defensie-identiteit moet in nauw partnerschap met de NAVO worden ontwikkeld en mag de NAVO niet vervangen, maar aanvullen.

De bedreiging die fanatiek terrorisme voor onze levenswijze vormt, doet het traditionele onderscheid tussen buitenlandse en binnenlandse veiligheid verdwijnen en

vereist dat andere EU-lidstaten zich solidair tonen met en steun verlenen aan lidstaten die onder terroristische aanvallen lijden.

Globalisering

Globalisering is een fenomeen dat moet worden beheerd in plaats van bestreden. Correct beheer van globalisering maakt het mogelijk dat zijn positieve gevolgen worden bevorderd en ontwikkeld (verbetering van de doeltreffendheid van de productie, wereldwijde vrije markten, vrij verkeer van kapitaal, mensen en ideeën) en de verwachte negatieve gevolgen (algemene beperking van de rechten van werknemers, verdieping van de kloof tussen rijke en arme landen en sociale categorieën, verlies van culturele identiteit, gebrek aan verantwoordelijkheid van grote multinationals) worden bestreden.

De ELDR is van mening dat een wereldwijde vrije en eerlijke markt alleen dan kan functioneren als ondernemingen wereldwijd een aantal gemeenschappelijke sociale en ecologische minimumnormen in acht nemen. De ontwikkeling van deze sociale en ecologische minimumvereisten kan de taak zijn van de Internationale Arbeidsorganisatie, waarvan de rol en bevoegdheden dienen te worden versterkt.

Een verplichting tegenover de zich ontwikkelende wereld

De ELDR is van mening dat het huidige EU-beleid met betrekking tot ontwikkelingssamenwerking opnieuw dient te worden beoordeeld, aan de huidige behoeften moet worden aangepast en tot een integrerend deel van de inspanningen voor de opbouw van een gemeenschappelijk buitenlands beleid moet worden omgevormd. Dat vereist een verschuiving van de klemtoon van het beleid van de ongelijkheid tussen Noord en Zuid en de afhankelijkheid van ontwikkelingslanden van onze hulp naar een partnerschap op grond van gelijkheid en wederzijdse afhankelijkheid. De voornaamste klemtoon van ons steunbeleid ligt op armoedebeperking en democratisering. De vervulling van de millenniumontwikkelingsdoelstellingen (MDG's) moet als basis voor de coördinatie van het ontwikkelingsbeleid wereldwijd worden beschouwd.

De directe zorg van de ELDR is dat het niveau van de openbare ontwikkelingshulp in de voorbije tien jaar is gehalveerd. Dat is gedeeltelijk het gevolg van een gebrek aan duidelijke resultaten. De ELDR is van mening dat aan deze negatieve tendens een einde moet komen en dat de verlening van ontwikkelingshulp doeltreffender en transparanter moet worden. De ELDR streeft naar 0,7% van het BBP van de lidstaten voor officiële ontwikkelingshulp en is van mening dat de in 2000 ondertekende partnerschapsovereenkomst van Cotonou tussen de EU en de staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS) voorziet in nieuwe methoden van steunbeheer, die een betere hulpverlening mogelijk maken. Om de lidstaten te helpen zich tot deze ontwikkelingsdoelstelling te verbinden, wil de ELDR een internationaal en universeel systeem op grond van duidelijk omschreven doelstellingen en indicatoren voor de beoordeling van ontwikkelingssamenwerking invoeren, om te garanderen dat de steun gericht is op die vormen van samenwerking die echt werken. Zulk systeem zal ervoor helpen te zorgen dat de eigen ontwikkelingsdoelstellingen van de EU op een realistisch niveau worden geplaatst.

Om ontwikkelingslanden opnieuw financieel levensvatbaar te maken, is het van zeer groot belang dat maatregelen om hun internationale schuld te verlichten actief en snel in praktijk worden gebracht. Dat is bijzonder belangrijk voor de arme landen met een grote schuldenlast, die momenteel verplicht zijn de rente op hun leningen met andere leningen af te betalen. Ontwikkelingshulp moet met de bevordering van goed bestuur verbonden zijn. Ernstige schendingen van de mensenrechten en te grote militaire uitgaven moeten tot de schorsing van ontwikkelingssteun leiden.

Op korte termijn moet de EU-ontwikkelingssamenwerking gericht zijn op vier basispijlers van ontwikkelingssamenwerking: voedsel, gezondheid, onderwijs en democratisering.

De EU en internationale donoren moeten hun investeringen in plattelandseconomieën opdrijven. Aan technologietransfer, technisch onderzoek en opleiding is op die gebieden bijzondere behoefte, aangezien de voedselveiligheid van de meeste ontwikkelingslanden van het succes van de eigen landbouwsector afhangt. Onder bepaalde voorwaarden kan biotechnologie een belangrijk instrument worden om de wereldwijde landbouwproductie te vergroten. De ELDR is van mening dat zich ontwikkelende landen vrij over hun eigen beleid met betrekking tot het gebruik van GGO's moeten kunnen beslissen.

De EU moet ook algemene medische steun handhaven, om via onderwijs, faciliteiten en financiering voor betere gezondheid in ontwikkelingslanden te zorgen. Naast die basisvoorwaarde moeten wij, met het oog op een doeltreffender reactie, wereldwijd onze inspanningen richten op de drie belangrijkste overdraagbare ziekten van vandaag - HIV/aids, malaria en tuberculose. Hoewel de EU een zeer grote rol speelde in de stichting van het Wereldfonds voor de bestrijding van aids, tuberculose en malaria, draagt de EU op dit ogenblik financieel onvoldoende bij. De ELDR zal zich voor een aanzienlijke verhoging van de bijdrage van de EU aan het wereldfonds inzetten, met bijzondere aandacht voor de ondersteuning van preventie, immunisering en de ontwikkeling van vaccins. Wij ondersteunen de EU in haar pogingen om de toegang tot generische geneesmiddelen voor ontwikkelingslanden te verbeteren.

Schoon water en afvalwaterverwerking zijn voor een goede gezondheid van zeer groot belang. Toch hebben meer dan 1 miljard mensen geen toegang tot veilig drinkwater en beschikken meer dan 2,5 miljard mensen over onvoldoende afvalwaterverwerkingsfaciliteiten. De ELDR zet zich in voor de ontwikkeling van veelomvattend beleid en strategieën voor geïntegreerd beheer van waterbronnen, dat in alle landen tegen 2005 in praktijk moet worden gebracht.

Aan de basis van ontwikkeling ligt onderwijs, dat mensen een manier biedt om echte zelfstandigheid en welvaart op te bouwen en te bereiken. Prioriteit van de ELDR is het opleidingsniveau te verhogen en te verbeteren, als voorwaarde voor de uitroeiing van armoede en voor vooruitgang in de richting van duurzame ontwikkeling. Het komen tot en handhaven van algemeen basisonderwijs is een grote uitdaging. De ELDR eist investeringen in sterke, goed gerichte landprogramma's, met prioriteit voor subSaharaans Afrika en Zuid-Azië. Ook bijzondere aandacht voor meisjes en vrouwen is van zeer groot belang, omdat er een zeer sterk verband is tussen onderwijs van vrouwen en uitroeiing van de armoede.

In algemenere bewoordingen gaan empowerment van vrouwen en uitroeiing van wereldarmoede hand in hand, omdat vrouwen statistisch gezien dubbel zoveel kans hebben om in armoede te leven dan mannen. Bovendien geeft het richten van steun op vrouwen bij de bestrijding van armoede betere resultaten dan op mannen, omdat vrouwen over het algemeen de belangrijkste zorgverstrekkers van het gezin zijn en de maatschappij samenhouden. De ELDR zet zich daarom in voor het garanderen van gelijkheid in mensenrechten voor vrouwen en meisjes, voor de bevordering van hervormingen om vrouwen grotere zekerheid van levensonderhoud te geven en voor de uitroeiing van discriminatie van en geweld tegen vrouwen.

Om de betrokkenheid van de particuliere sector bij het ontwikkelingsbeleid te bevorderen, zal de ELDR de snelle instelling ondersteunen van een flexibel, niet-bureaucratisch en gedecentraliseerd handels- en steunnetwerk tussen de EU en de ACS, waarbij de particuliere sector en niet-gouvernementele organisaties betrokken zijn en dat informatie en ondersteuning verstrekt aan ondernemingen die in ontwikkelingslanden investeren. Wij zullen ook de instelling ondersteunen van een Europees investeringsrisicogarantiefonds voor Europese investeerders en de betrokkenheid van de zakensector in de EU bij ontwikkelingswerk, en wij zullen hen verzoeken aan het scheppen van een sterk plaatselijk ondernemings- en investeringsklimaat in ontwikkelingslanden bij te dragen.

Vrije handel: een zeer belangrijk wapen tegen armoede in de wereld

Het is zeer belangrijk de zich ontwikkelende wereld bij de wereldeconomie te betrekken en alle mensen in staat te stellen van de voordelen van de globalisering te profiteren. Handel leidt tot een opener economie, technische uitwisseling en ontwikkeling, nieuwe banen en investeringen en nieuwe ideeën en inbreng.

Op langere termijn is de liberale visie natuurlijk dat steun niet meer nodig zal zijn en dat handel zijn plaats in de ontwikkelingssamenwerking overneemt. De EU en andere gebieden in de ontwikkelde wereld hebben een grote verantwoordelijkheid om een pro-actieve houding aan te nemen met het oog op de volledige verwijdering van handelsbeperkingen tegen de zich ontwikkelende wereld.

De ELDR is van mening dat zich ontwikkelende landen doeltreffender bij het wereldwijde economische systeem moeten worden betrokken door handelsbeperkingen te verwijderen en de EU-markten voor uitvoer uit de zich ontwikkelende wereld open te stellen en deze landen te helpen de armoede achter zich te laten. Bovendien moeten zich ontwikkelende landen veel meer middelen en steun krijgen, zodat ze beter gewapend zijn om in de Wereldhandelsorganisatie (WTO) hun eigen rechten te verdedigen.

De voorstellen van de ELDR met betrekking tot de instelling van een Europees voedselvoorzienings- en plattelandsbeleid leiden tot de afschaffing van landbouwsubsidies. De ELDR is voorstander van de afschaffing van alle rechtstreekse en onrechtstreekse uitvoersubsidies, in lijn met de afschaffing van invoerbescherming en interne steun. Om eerlijke mededinging en een goed functionerende markt te garanderen, vind de ELDR het wenselijk dat de afschaffing van subsidies in de EU

met gelijkaardige inspanningen in andere geïndustrialiseerde WTO-landen gepaard gaat. Deze voorkeur is echter geen hinderpaal voor verdere liberalisering.

De ELDR is van mening dat in een tijdperk van wereldwijde onderlinge afhankelijkheid de democratische keuze moet zegevieren en dat internationale verdragen en instellingen de beginselen van democratie en transparantie in acht moeten nemen. Daarom is er met betrekking tot de besluitvorming over internationale handelskwesties behoefte aan meer verantwoordelijkheid van het Europees Parlement, door ervoor te zorgen dat de onderhandelaars van de Europese Commissie door het Parlement regelmatig aan controle worden onderworpen, dat het Europees Parlement grotere toegang heeft tot de werkzaamheden van de Raad en dat het instemmingsbevoegdheid heeft met betrekking tot het sluiten van WTO-handelsovereenkomsten waartoe de EU toetreedt.

Bescherming van het milieu voor toekomstige generaties

Om de doelstelling van duurzame ontwikkeling te bereiken, moet de EU hogere ambities hebben en in de bevordering van die doelstelling op wereldniveau een leidinggevende rol spelen. De EU moet milieukwesties via de verwezenlijking van een gemeenschappelijk milieubeleid resoluut aanpakken. De ELDR is van mening dat Europa, door er een gemeenschappelijke doelstelling van te maken, beter geplaatst zal zijn om een deel van de in de voorbije 50 jaar aan ons natuurlijk milieu toegebrachte schade ongedaan te maken.

Als groep van machtige en rijke landen heeft de EU een enorm potentieel om het wereldwijde milieubeleid te beïnvloeden. De EU heeft dat via de opname van milieufactoren in de laatste onderhandelingsronde van de Wereldhandelsorganisatie reeds gedaan. Ook in het leen- en investeringsbeleid van het Internationaal Monetair Fonds, de Wereldbank en regionale ontwikkelingsbanken moeten milieudoelstellingen worden opgenomen.

De ELDR ondersteunt het beginsel van milieuaansprakelijkheid als instrument om ondernemingen aan te moedigen zich ten opzichte van het milieu verantwoordelijk te gedragen. Tegelijkertijd is de ELDR van mening dat dit beginsel innovatie en nieuwe activiteiten in de EU niet mag verlammen. Het wettelijk kader moet daarom realistisch zijn en mag het concurrentievermogen van de Europese ondernemingen niet ondermijnen.

De ELDR wil de richting uitgaan van een situatie waar op EU-niveau strikte doelstellingen met betrekking tot milieu en consumentenbescherming worden gesteld, terwijl de technische details van de verwezenlijking aan de relevante nationale wetgevende instanties worden overgelaten. Ook moet meer aandacht worden besteed aan het in praktijk brengen van bestaande richtlijnen op nationaal niveau en, lager, op het niveau van individuele ondernemingen. De ELDR is van mening dat EU-beleid een cultuur moet bevorderen van verantwoordelijkheid van onderneming en individu, die veel verder gaat dan de letterlijke naleving van milieuwetgeving.

Het beginsel van duurzame ontwikkeling en milieubescherming moet in de voorgestelde grondwet van de Europese Unie worden opgenomen. EU-beleid is potentieel verstrekkend en moet dus op milieueffecten worden onderzocht, en

daarover moet aan het Europees Parlement verslag worden uitgebracht. Een zeer belangrijk element van het milieubeleid van de EU is ervoor te zorgen dat de huidige milieunormen door alle lidstaten eerlijk in praktijk worden gebracht.

De ELDR is voorstander van mainstreaming van duurzame economische groei. In deze context zijn wij van mening dat de bestaande richtlijnen met betrekking tot biodiversiteit en bescherming van natuurlijke habitats moeten worden herzien, omdat ze hun doelstellingen niet bereiken.

De ELDR zal de versterking nastreven van EU-initiatieven met betrekking tot klimaatwijziging in de EU en internationaal. De ELDR wil dat de EU-verplichtingen in de context van het Kyoto-protocol worden nageleefd. Daarom ondersteunen wij krachtig de invoering van een verplichte regeling voor de handel in emissierechten voor de EU-industrie. De ELDR ondersteunt een nationale koolstofbelasting in de gehele EU, zolang die de algemene belastingdruk voor de EU-burger niet beïnvloedt, en een Europees – en ten slotte internationaal - systeem van nationale belasting van luchtvaartbrandstof. Over het algemeen is de ELDR van mening dat besluiten over met milieu en energie verband houdende belastingen in de gehele EU met gekwalificeerde meerderheid moeten worden genomen. Bovendien zijn wij van mening dat de onwil van andere handelsblokken of naties om betekenisvolle projecten in de context van de Wereldtop over duurzame ontwikkeling in Johannesburg in praktijk te brengen, niet mag verhinderen dat de EU de agenda met betrekking tot duurzame ontwikkeling doordrukt.

De ELDR is van mening dat de opname van milieuoverwegingen in handelsreglementering van zeer groot belang is en dat nieuwe multilaterale handelsrondes belangrijke nieuwe bepalingen moeten bevatten die gericht zijn op de bescherming van milieuduurzaamheid, zonder toevlucht te nemen tot protectionisme.

De ELDR wil dat markten goede milieupraktijk bevorderen. Markten kunnen worden gebruikt om activiteiten die het milieu schaden, zoals het gebruik van niet-duurzame energie, te beperken. Als Europa wil slagen in het beperken van de CO₂-emissies, dienen aan producenten en consumenten duidelijke economische stimuli te worden verstrekt. De ELDR zal zich inzetten voor de goedkeuring van belastingstimuli met betrekking tot alle materialen met het oog op energiebehoud in de EU. De ELDR zal ook streven naar de uitbreiding van de toepassing van het beginsel van verantwoordelijkheid van de producent wat het ontwerp, het hergebruik, de terugwinning en de recycling van producten betreft.

Tegelijkertijd zal de ELDR alleen nieuwe EU-wetgeving invoeren waar dat duidelijk is gerechtvaardigd. De onmiddellijke last van veel milieubeleid wordt door de industrie gedragen. Daarom zullen wij ons inzetten om te garanderen dat milieuaudits en kosten-batenanalyses worden uitgevoerd om prioriteiten voor actie te bepalen en onnodige reglementering met weinig nut te vermijden. Wij zijn verheugd over het besluit van de Commissie om een nieuwe energiedienstenrichtlijn voor te leggen om te garanderen dat de liberalisering van de EU-energiemarkt (die wij ondersteunen) met milieuverantwoordelijkheden in evenwicht is, en wij zullen ons te gepasten tijde voor het in praktijk brengen ervan inzetten.

De ELDR zal zich blijven inzetten voor beter dierenwelzijn en aandringen op hogere normen en strenge handhaving van regels met betrekking tot het vervoer van dieren, de beperking van dierproeven en de bevordering van alternatieve methoden, en zich tegen de wreedheid achter activiteiten zoals de handel in katten- en hondenpels verzetten.

Garanderen van een duurzame toekomst voor de Europese visserij en de Europese vissers

Het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) is volledig van het duurzame gebruik van visbestanden afhankelijk. Zonder vis zullen er geen vissers zijn. Daarom zal de ELDR blijven benadrukken dat het welzijn van de visbestanden een rechtstreekse maat is voor het succes van het GVB.

In bepaalde kwetsbare perifere gebieden is de bijdrage van de visserij zeer groot. De ELDR is van mening dat voldoende middelen moeten worden besteed aan de herstructurering van deze van visserij afhankelijke gemeenschappen en de verbetering van hun concurrentievermogen en de ontwikkeling van nieuwe manieren om in de visserijsector toegevoegde waarde te creëren.

De schaal van de visserij moet worden beperkt tot een niveau dat met het behoud van de bestanden in overeenstemming is. De ELDR ondersteunt geen vergroting van de vangstcapaciteit. Tegelijkertijd wordt het feit dat vissers zich wegens quota vaak verplicht zien dode vis die perfect voor menselijke consumptie geschikt is, weer in zee te gooien, als één van de grootste gebreken van het GVB beschouwd. Om aan het probleem van overboord gezette vis een einde te maken, moet de Unie de flexibiliteit van quota met bestaande allocaties vergroten en investeren in programma's om de selectiviteit van het materiaal te verbeteren, die ook op de bestrijding van de ongewilde vangst van dolfinen en zeevogels gericht moeten zijn.

De ELDR is van mening dat de participatie van belanghebbenden in de besluitvorming sterk moet worden verbeterd om de legitimiteit van het GVB te vergroten.

De uitputting van de wereldvisbestanden is een zeer zorgwekkende kwestie. De ELDR zal daarom blijven bepleiten dat de EU duurzame visserij wereldwijd moet bevorderen en dat ze het geld van de belastingbetaler niet mag gebruiken om overcapaciteit uit te voeren. De EU moet de visserijsector en andere belanghebbenden helpen volledige verantwoordelijkheid voor hun activiteiten op zich te nemen.

Vis is in het grootste deel van de zich ontwikkelende wereld de belangrijkste bron van dierlijke eiwitten. De EU - en andere grote visserijlanden - hebben geprobeerd hun problemen met betrekking tot een te grote viscapaciteit op te lossen door visrechten in de wateren van zich ontwikkelende landen te kopen. De ELDR is van mening dat dit nooit ten koste mag gaan van de plaatselijke visserijsector of het mariene milieu in die wateren. De ELDR is van mening dat visserijovereenkomsten minstens een echte component met betrekking tot plaatselijke ontwikkeling en krachtige voorzorgsmaatregelen met betrekking tot het milieu moeten bevatten.

EU-BEGROTING – HET LEVEREN VAN WAAR VOOR GELD

Empowering van de EU-belastingbetaler

Het Europees Parlement heeft met betrekking tot de EU-begroting reeds veel bevoegdheid – het heeft het laatste woord over structuurfondsen, administratieve uitgaven, intern beleid, externe acties en pretoetredingssteun voor kandidaat-EU-landen. Nationale ministers van Financiën hebben echter nog steeds het laatste woord over de meeste uitgaven met betrekking tot het gemeenschappelijk landbouwbeleid en het gemeenschappelijk visserijbeleid, financiering voor de vergaring van inkomsten in de lidstaten en een groot deel van de EU-begroting voor ontwikkeling. Alles samen gaat het om 45% - bijna de helft – van de totale EU-begroting. De ELDR wil het Europees Parlement, als EU-instelling die de belastingbetaler in de EU – d.w.z. de Europese kiezer – het meest rechtstreeks vertegenwoordigt, volledige begrotingsbevoegdheid geven, zodat de leden van het Europees Parlement de bevoegdheid voor alle EU-uitgaven met de Raad van ministers van Financiën delen. Met betrekking tot de inkomstenzijde van de begroting wil de ELDR dat het Europees Parlement volledig bij besluiten over de eigen middelen wordt betrokken. De ELDR stelt geen bevoegdheden met betrekking tot inkomstenvergarings voor de EU-instellingen voor. Tegelijkertijd verwerpt de ELDR elke beperking van de huidige begrotingsbevoegdheden van het Europees Parlement.

Garantie van waar voor geld en bestrijding van fraude

De ELDR wil garanderen dat de bestedingsprioriteiten van de EU met die van de burger overeenkomen en dat het geld van de belastingbetaler in de EU doeltreffend wordt besteed door de uitgaven voortdurend en nauwgezet te controleren, om zo tot een positieve externe audit van de Europese Rekenkamer over het financieel beheer van de EU-begroting te komen. De ELDR vindt het onaanvaardbaar dat de EU-begroting in de voorbije acht jaar elk jaar een negatieve audit kreeg. Daarom zal de ELDR de Commissie en de Rekenkamer blijven aansporen om het Parlement een veel duidelijker analyse, sector per sector en vergezeld van meetbare prestatie-indicatoren, van het financieel beheer te verstrekken en de lidstaten die hun verantwoordelijkheid met betrekking tot de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap niet op zich nemen, bij naam te noemen.

De lidstaten moeten hun verantwoordelijkheid op zich nemen en alle EU-begrotingsbetalingen door nationale, regionale en plaatselijke autoriteiten grondig controleren – in het bijzonder landbouw- en structuurfondssteun, die 80% van de EU-begroting in beslag nemen en grotendeels mee door de lidstaten, regio's en plaatselijke autoriteiten worden beheerd. De ELDR is van mening dat een manier om dit in de landbouwsector te bereiken de invoering is van grote cofinanciering van door de EU gefinancierde projecten met middelen uit nationale, regionale en plaatselijke begrotingen, zodat nationale en regionale autoriteiten belang hebben bij de garantie van goede financiële praktijken.

Voor liberalen is corruptie een gesel voor de maatschappij. Bij de bestrijding van fraude zal de ELDR zich blijven inzetten voor de versterking van de anti-fraudedienst van de EU, de volledige onafhankelijkheid ervan van de Europese Commissie en de garantie dat hij nauw en op doeltreffende wijze met nationale onderzoekers en openbare aanklagers samenwerkt om de financiële belangen van de Europese Unie te

beschermen. Daartoe kan de instelling behoren van een hoedanigheid van Europese openbare aanklager, om het mogelijk te maken dat onderzoek naar fraude op Europees niveau wordt geleid en de vervolging ervan in nationale rechtbanken wordt ingesteld.

De ELDR vindt het van zeer groot belang dat in een uitgebreide Europese Unie zowel de financiële controle als de bestrijding van fraude worden versterkt.

Het Europees Parlement: orde scheppen in eigen huis

Het is van fundamenteel belang dat het Europees Parlement de eigen begroting op transparante wijze en volledig in overeenstemming met goed financieel beheer beheert. Daarom is de ELDR vastbesloten dat de Raad en het Parlement zo snel mogelijk een gemeenschappelijk statuut voor leden en parlementaire assistenten moeten goedkeuren om voor leden een transparanter systeem van toelagen en voor assistenten duidelijker contractuele regels en goede sociale zekerheid te garanderen. Het Europees Parlement moet ook over één enkele zetel mogen beslissen om aan de maandelijkse reizen tussen Brussel en Straatsburg een einde te maken.

Hervorming van de Commissie

De ELDR zet zich in voor een doeltreffende interne hervorming in de Commissie via de verwezenlijking van beter financieel en personeelsbeheer, dat in het bijzonder door de instelling van de nieuwe interne auditdienst, de voorlegging van jaarlijkse rapporten door individuele departementen over hun financiële controle en begrotingsuitvoering, regelmatige rotatie van hoge ambtenaren, grotere transparantie van benoemingen van hogere ambtenaren, hervormingen van de financiële administratie, de invoering van een gedragscode voor ambtenaren, richtlijnen met betrekking tot whistleblowing en een grondige reorganisatie van loonschalen en regels met betrekking tot promotie, gelijke kansen en verouderde privileges in de instelling dient te worden bereikt.

CONCLUSIE

De ELDR streeft de hervorming van de EU-instellingen na en zal zich blijven inzetten om de EU democratischer, transparanter, doeltreffender, verantwoordelijker en voor zijn burgers toegankelijker te maken.

Met betrekking tot intern EU-beleid zullen wij ons blijven inzetten voor een Europa dat open is voor zijn burgers en een concrete bijdrage aan de verbetering van hun dagelijks leven levert door de interne markt te voltooien en alle EU-burgers zo de vrijheid te geven onverschillig waar in de EU te leven, te werken en te reizen, goederen en diensten te consumeren en hun geld te investeren. De visie van de ELDR voor de EU is een Europa dat duurzame economische groei stimuleert, de verwijdering van vooroordelen en discriminatie nastreeft, individuele vrijheid en mogelijkheden maximaliseert, culturele diversiteit bevordert en de mensenrechten in alle lidstaten verdedigt.

De ELDR zet zich in voor de volledige erkenning van de rol van de regionale en plaatselijke autoriteiten in de toepassing van EU-beleid en is van mening dat zij en hun vertegenwoordigende instellingen dienen te worden geraadpleegd op die gebieden die relevant zijn voor de bevoegdheden die ze in overeenstemming met de interne organisatie van hun staat uitoefenen.

Tegelijkertijd streven wij een grondige hervorming na van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de omzetting ervan in een geïntegreerd en marktgericht voedselvoorzienings- en plattelandsbeleid dat veilig en gezond voedsel, welvarende plattelandsgebieden en hoge milieu- en dierenwelzijnsnormen garandeert.

Wij willen illegale immigratie uitroeien door de instelling van een gemeenschappelijk systeem van beheerd asiel, dat asielzoekers behoorlijk behandelt en garandeert dat ze de wetten en gebruiken van de gastmaatschappij in acht nemen. Wij zetten ons volledig in voor de gemeenschappelijke strijd tegen internationaal terrorisme en georganiseerde criminaliteit, maar zullen steeds waakzaam blijven tegenover de afbrokkeling van de persoonlijke vrijheid.

De ELDR staat achter de lopende uitbreiding van de Europese Unie op basis van de beginselen van democratie, vrede, stabiliteit, gelijkheid tussen mannen en vrouwen, markteconomie en vrij verkeer. Wij blijven van mening dat nieuwe lidstaten als gelijken moeten worden behandeld en dat overgangsregelingen tot een absoluut minimum dienen te worden beperkt.

In onze betrekkingen met de buitenwereld zijn wij van mening dat het belangrijk is nauwere samenwerking met de buurlanden van de nieuwe, uitgebreide Europese Unie aan te moedigen. Wij zullen het International Strafhof blijven verdedigen als het beste middel om de mensenrechten wereldwijd te bevorderen en te verdedigen.

Op het gebied van veiligheid en defensie zullen wij blijven streven naar een in nauwe samenwerking met de NAVO te ontwikkelen, doeltreffend gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU, dat Europa in staat stelt op grond van

inachtneming van het internationaal recht en besluiten van de VN in de ruimere wereld grotere verantwoordelijkheid op zich te nemen.

Onze visie is er een van vrije handel en de openstelling van de EU-markten voor uitvoer uit de zich ontwikkelende wereld. Ondertussen moet de openbare steun op voedsel, gezondheid, onderwijs, de ontwikkeling van particuliere ondernemingen en de verdediging van gelijke kansen, goed bestuur en mensenrechten worden gericht. Steun dient echter gebaseerd te zijn op methodes van ontwikkelingssamenwerking die echt werken, doeltreffend zijn en bijdragen aan het vermogen van ontwikkelingslanden om op de wereldmarkt te concurreren.

De ELDR erkent de zeer belangrijke rol van de EU in de bevordering van milieuduurzaamheid en zal inspanningen ondersteunen om te garanderen dat alle burgers en sectoren van de maatschappij en de economie bij de bescherming van ons milieu voor de toekomstige generaties een eerlijk deel van de verantwoordelijkheid op zich nemen. Wij zullen ook druk uitoefenen op de EU om bij het bepalen van de internationale agenda ten gunste van duurzame ontwikkeling het voortouw te blijven nemen.

Door voor het Europees Parlement in 2004 voor ELDR-kandidaten te stemmen, stemt u voor een bekend curriculum van progressieve hervormingen en voor een partij die zich inzet voor de totstandbrenging van een uitgebreide EU die openstaat voor zijn burgers en voor de wereld.